

Landskapsmåleriet utvecklades som genre under sextonhundratalet. Fransmannen Claude Lorraine målade italienska landskap, metaforer för ett förlorat Arkadien som en påminnelse om antikens ideal – västerlandets guldålder. Hans målningar blev så populära att engelsk överklass använde dem som förlagor när de anlade sina trädgårdar. Det blev inga riktiga trädgårdar utan klassiska tempelruiner och kopior av marmorskulpturer. Under samma århundrade blomstrade nederländskt landskapsmåleri som en följd av ett remarkabelt ekonomiskt uppsving med åtföljande investeringsbehov i spåren av den vunna självständigheten från Spanien. Sedan dess har landskapsbilden varit ett väldigt starkt och dominerande motiv i konsten. Där har den fått tjäna som sinnebild för diverse mänskliga tillstånd. Jag misstänker att Kvikkjokkskonstnären Helen Adolfsson som inleder säsongen på Konstens Hus i Luleå närmar sig sitt landskap lite som Lorraine med en viss förebråelse om något förlorat. Man kan föreställa sig att hon arbetar med fotot som utgångspunkt för sina bilder men sedan gör hon måleri av motiven. Det är bilder gjorda med ett dokumentärt förhållningssätt. Ett ”topografisk” sådant, ett betraktande som inte ger sig hän åt allt för mycket värderande. Man varken förstärker eller reducerar utan försöker att så värderingsfritt som möjligt närma sig sitt motiv. Vyerna inte nödvändigtvis valda för att de är vackra, pittoreska, fula eller på något sätt uppbyggliga utan för att de finns där. De är vanligt förekommande, så vanliga att vi knappt lägger märke till dem. Adolfsson redovisar dem lite torrt och lidelsefritt men ibland glimmar dock måleriet till av naturlyriska ställningstaganden, som i exempelvis bilderna ”Skimmer” eller i ”Återtagande”. Kollektionen som helhet är emellertid ett slags skogliga alldaglighetsprojektioner i vykortsformat. Det krävs en konsthall och en transformation till ett annat medium för att vi skall kunna se dem överhuvudtaget. Måleriet med sina månghundraåriga traditioner och sina oceaner av referenser möter brutaliteten i kraftledning, kalhyggen, surmyrar, botanisk tvinsot och anläggningsvägar i det inre av Norrbotten. Så långt som till det mötet är det intressant, men det är med de flesta av här landskapen ungefär som jag föreställer mig hur det skulle vara med tristesscamping i Pålkem, om jag skall vara sanningsenlig är ingenting jag åstundar eller ens vill uppleva.

Bertil Sundstedt